

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

มีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้ คือ

1. ศึกษาทฤษฎี และ แนวคิดที่เกี่ยวข้อง จากตำรา เอกสารต่าง ๆ และ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ของพื้นที่ศึกษาจากหน่วยงานราชการ และเอกชน เป็นข้อมูลทุติยภูมิสำคัญในการช่วยในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งข้อมูลที่เป็น แผนที่ที่ใช้ประกอบในการศึกษา และภาพถ่ายทางอากาศ มีรายละเอียด ดังนี้

- แผนที่นทบุรี พ.ศ.2527 มาตรฐาน 1:10,000 ของสำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

- ภาพถ่ายทางอากาศชนิดขาวดำ เขตเทศบาลเมืองนทบุรี ได้ทำการถ่ายทำ เมื่อ พ.ศ.2534 มาตรฐาน 1:50,000

3. การสร้างแบบสอบถาม การทดสอบ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้จริงในพื้นที่ (Pre-test) เพื่อทราบถึงข้อบกพร่องของแบบสอบถาม ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำการสัมภาษณ์และการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถาม และวางแผนป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น

4. ศึกษาหาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยการออกสำรวจภาคสนาม (Field Survey) และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม

4.1 วิธีดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

การเก็บข้อมูลเพื่อศึกษารูปแบบการขยายตัวของชุมชนเมืองในเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี ได้มีการออกภาคสนามเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรตัวอย่าง โดยใช้หน่วยครัวเรือนเป็นหน่วยย่อยที่สุดในการศึกษา สาเหตุที่เลือกใช้กลุ่มครัวเรือนดังกล่าวเป็นตัวอย่างในการสำรวจเนื่องจาก ครัวเรือนสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ได้ ซึ่งจะช่วยให้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของการตั้งถิ่นฐานและรูปแบบการขยายตัวของชุมชนได้กระจ่างชัดขึ้น สำหรับขั้นตอนในการเตรียมแบบสอบถามมีดังนี้คือแบบสอบถามเป็นอุปกรณ์สำคัญในการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ผลต่อไป โดยคำนึงถึงเนื้อหาของแบบสอบถาม ที่มีทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งเป็นข้อมูลทั่วไป ด้านเศรษฐกิจและสังคม ลักษณะการถือครอง การใช้ที่ดิน รวมทั้งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการขยายตัวของชุมชนเมืองในเขตเทศบาล โดยจะมีรายละเอียดปลีกย่อยในเนื้อหาของแต่ละส่วน

4.2 การวางแผนในการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่มชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งมีจำนวนครัวเรือนรวมทั้งหมดในพื้นที่ที่ทำการศึกษาคือ ตำบลสวนใหญ่ ตำบลตลาดขวัญ ตำบลบางกระสอ ตำบลท่าทราย และตำบลบางเขน รวมทั้งสิ้น 48,139 ครัวเรือน (สำนักงานทะเบียนราษฎร์ เทศบาลเมืองนนทบุรี) จำแนกเป็นครัวเรือนในแต่ละตำบลดังนี้ ตำบลสวนใหญ่มี 6,468 ครัวเรือน ตำบลตลาดขวัญมี 11,505 ครัวเรือน ตำบลบางกระสอมี 8,974 ครัวเรือน ตำบลท่าทรายมี 13,758 ครัวเรือน และตำบลบางเขนมี 7,434 ครัวเรือน กำหนดอัตราส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ที่จะสัมภาษณ์ให้เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ร้อยละ 0.50 ของครัวเรือนทั้งหมด จะได้จำนวนตัวอย่างในการศึกษา 241 ครัวเรือน จำแนกครัวเรือนตัวอย่างในแต่ละตำบลตามสัดส่วนที่เป็นจริง เพื่อ

ความสม่ำเสมอของประชากร ซึ่งได้แบ่งออกเป็นครัวเรือนตัวอย่างในตำบลสวนใหญ่ 32 ครัวเรือน ตำบลตลาดขวัญ 58 ครัวเรือน ตำบลบางกระสอ 45 ครัวเรือน ตำบลท่าทราย 69 ครัวเรือน และตำบลบางเขน 37 ครัวเรือน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนครัวเรือนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ตำบล	จำนวนครัวเรือน	สัดส่วนครัวเรือนตัวอย่าง
1. สวนใหญ่	6,468	32
2. ตลาดขวัญ	11,505	58
3. บางกระสอ	8,974	45
4. ท่าทราย	13,758	69
5. บางเขน	7,434	37
รวม	48,139	241

4.3 วิธีการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ได้รับความช่วยเหลือจากญาติพี่น้อง และเพื่อนของผู้วิจัย จำนวน 10 คน ก่อนออกทำการสำรวจพื้นที่ ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้ผู้ที่จะออกสำรวจทั้ง 10 คน ได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการศึกษา วิธีการสัมภาษณ์ และสภาพของพื้นที่ที่ทำการสำรวจ เมื่อเข้าใจวิธีการปฏิบัติตามที่ผู้วิจัยชี้แจงแล้ว จึงได้ออกปฏิบัติจริงในภาคสนาม ซึ่งได้ใช้ระยะเวลาเฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ เท่านั้น การเก็บข้อมูลในงานวิจัย

นี้ กระทำโดยสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกในครัวเรือน โดยใช้แบบสอบถามที่เตรียมไว้ โดยยึดถนนสายหลักทั้ง 5 ตำบลในเขตเทศบาลเมืองนนทบุรี จากการเลือกครัวเรือนที่ 1 เป็นครัวเรือนเริ่มต้น แล้วนับต่อไปอีก 5 ครัวเรือน เป็นตัวอย่างต่อไป จนครบ 241 ชุด ตามกำหนดของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

5. เมื่อรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามได้ครบตามจำนวนที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจากแบบสอบถาม มาทำการศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเชิงบรรยายในรูปของร้อยละ โดยใช้โปรแกรม SPSS ช่วยในการคำนวณ

6. สรุปผลของการวิจัยออกมาในรูปของการบรรยาย ตาราง แผนภูมิ และแผนที่